

UCHWAŁA NR XXXII/235/13

RADY GMINY NAREW

z dnia 26 lipca 2013 roku

w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Koźliki na lata 2013-2020

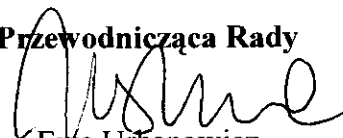
Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594), w związku z §10 ust. 2 pkt 2 lit. b Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. z 2013 r. poz. 501) uchwala się co następuje:

§ 1. Zatwierdza się Plan Odnowy Miejscowości Koźliki na lata 2013-2020 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały, przyjęty uchwałą nr 1/2013 Zebrania Wiejskiego Wsi Koźliki z dnia 14 czerwca 2013 r.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

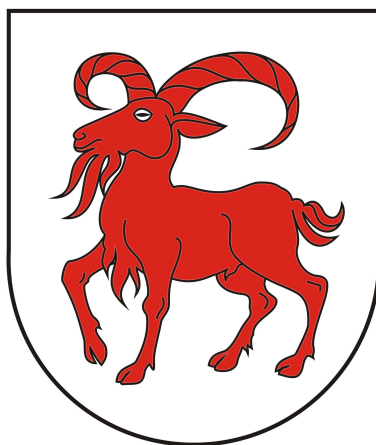
Przewodnicząca Rady

Ewa Urbanowicz

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI KOŹLIKI NA LATA 2013-2020

Gmina Narew

CZERWIEC 2013

SPIS TREŚCI:

1. WSTĘP.....	3
2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI.....	5
2.1 Położenie	5
2.2. Fakty historyczne oraz obiekty zabytkowe	6
2.3. Demografia.....	7
2.4. Podmioty gospodarcze	8
2.5. Rolnictwo	9
2.6. Rynek pracy i bezrobocie	11
2.7. Środowisko naturalne	11
2.8. Infrastruktura techniczna.....	13
2.9. Atrakcje turystyczne.....	14
2.10. Obszary o szczególnym znaczeniu.....	16
3. ANALIZA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI.....	17
4. ANALIZA MOCNYCH I SŁABYCH STRON.....	19
5. PRIORYTETY ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI	21
6. ZADANIA PLANOWANE DO REALIZACJI NA LATA 2013 – 2020.	22
6.1. Charakterystyka planowanych inwestycji	22
6.2. Źródła finansowania inwestycji	24
6.3. Harmonogram realizacji inwestycji	24
7. ZAKOŃCZENIE.....	25
8. BIBLIOGRAFIA.....	26

1. WSTĘP

Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem planowania strategicznego, określający zasoby, kierunki rozwoju wsi i działania, które należałoby realizować w celu zmniejszania dysproporcji i różnic w poziomie rozwoju w stosunku do terenów miejskich. Po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej rozwój obszarów wiejskich stanowi jedno z kluczowych wyzwań stojących przed samorządem lokalnym. Głównym instrumentem wspierającym rozwój wsi w latach 2007-2013 oraz w kolejnym okresie programowania 2014-2020 jest Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, który jest realizowany na obszarze całego kraju. Działania PROW są współfinansowane z Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz ze środków krajowych przeznaczonych na ten cel w ustawie budżetowej.

Podstawą realizacji założeń strategicznych PROW 2007-2013 są działania na rzecz rozwoju obszarów wiejskich opisane w czterech osiach priorytetowych:

- Oś 1 – Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego.
- Oś 2 – Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich.
- Oś 3 – Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej.
- Oś 4 – LEADER.

Na szczególną uwagę samorządów i instytucji lokalnych zasługują dwa działania, zapisane w trzeciej osi priorytetowej PROW 2007-2013, tj. Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej oraz Odnowa i rozwój wsi. Ponadto istotnym działaniem jest Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju, realizowane przez lokalne grupy działania w ramach osi czwartej LEADER.

Celem działania „Odnowa i rozwój wsi” PROW 2007-2013 jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Działanie umożliwia rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpływa na wzrost ich atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej. W ramach działania pomocą finansową objęte są projekty dotyczące:

1. Budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia obiektów:
 - a) pełniących funkcje publiczne, społeczno-kulturalne, rekreacyjne i sportowe,
 - b) służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa kulturowego, tradycji, sztuki oraz kultury.

2. Kształtowania obszaru przestrzeni publicznej.
3. Budowy, remontu lub przebudowy infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno-kulturalnych.
4. Zakupu obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie, w tym budynków będących zabytkami, z przeznaczeniem na cele publiczne.
5. Odnawiania, eksponowania lub konserwacji budynków będących zabytkami lub miejsc pamięci.
6. Kultywowania tradycji społeczności lokalnej oraz tradycyjnych zawodów.

Warunkiem niezbędnym do aplikowania o środki pomocowe z PROW 2007-2013 w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” jest opracowanie i uchwalenie planu odnowy miejscowości dla wsi, w której realizowana będzie inwestycja.

Podstawę do opracowania planu odnowy miejscowości dla wsi Koźliki stanowił Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Narew na lata 2007-2013, który został zatwierdzony uchwałą Rady Gminy Narew nr XII/77/08 z dnia 17 lutego 2008 roku.

Plan odnowy miejscowości dla wsi Koźliki zawiera krótką charakterystykę miejscowości, inwentaryzację jej zasobów, opis obszarów o szczególnym znaczeniu, ocenę mocnych i słabych stron wsi oraz planowane działania wraz z szacunkowym ich kosztem oraz harmonogramem działań. Zakres planu jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. z 2013 r. poz. 501).

Niniejszy dokument jest planem otwartym stwarzającym możliwość aktualizacji w zależności od potrzeb społecznych i uwarunkowań finansowych. Oznacza to, że mogą być w nim ujmowane nowe zadania, a także to, że można zmienić się kolejność ich realizacji w zależności od uruchomienia i dostępu do funduszy Unii Europejskiej.

2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI

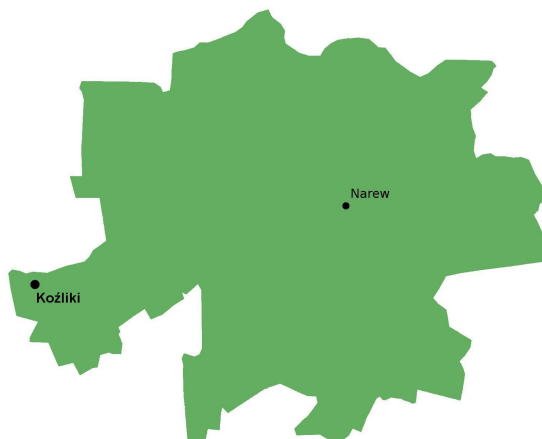
2.1 Położenie

Koźliki są dawną wsią starostwa bielskiego, a powstanie wsi datuje się na rok 1576. Jest to najdalej na zachód usytuowana miejscowość Gminy Narew, położona nad samym brzegiem rzeki Narew. Gmina Narew znajduje się w południowo – wschodniej części województwa podlaskiego w powiecie hajnowskim. Gmina graniczy od zachodu z gminami Zabłudów oraz Bielsk Podlaski, od północy z gminą Michałowo, od wschodu z gminą Narewka, zaś od południa z gminami Czyże i Hajnówka.

Rys. 1 Położenie Gminy Narew na tle województwa i kraju

Do wsi Koźliki dotrzeć można drogą powiatową prowadzącą z Narwi przez Doratynkę, Gradoczno, Janowo i Gorodczyno. Do Koźlik dojechać również można drogą powiatową prowadzącą z Klejnik (gmina Czyże) w kierunku Gorodczyna. Koźliki oddalone są o około 50 km od miasta wojewódzkiego Białystok oraz o 25 km od miasta powiatowego Bielsk Podlaski.

Rys. 2 Położenie miejscowości Koźliki na tle Gminy Narew

2.2. Fakty historyczne oraz obiekty zabytkowe

W miejscowości Koźliki na nadrzecznej skarpie wśród drzew usytuowana jest stara, drewniana **cerkiew filialna p.w. Św. Mikołaja Cudotwórcy**, pochodząca z XVIII wieku. Świątynia wzniesiona została w 1792 roku na cmentarzu w pobliskich Klejnikach i przeniesiona na obecne miejsce (w roku 1864 była remontowana). Zbudowana została ona na planie prostokąta jako jednonawowa, szalowana cerkiewka. Świątynia zachowała archaiczną, jednoprzestrzenną bryłę budynku.

Rys. 3 Cerkiew p.w. Św. Mikołaja Cudotwórcy w Koźlikach

Świątynia w Koźlikach wpisana jest do rejestru zabytków województwa podlaskiego, prowadzonego przez Wojewódzkiego Podlaskiego Konserwatora Zabytków – decyzja nr WKZ-5340/34/87 z dnia 30 grudnia 1987 r., nr rejestru 674.

Ze względu na zły stan techniczny cerkwi w Koźlikach wymaga ona generalnego remontu.

Koźliki są jedną z niewielu miejscowości na Podlasiu, gdzie pomimo złego stanu badań wykopaliskowych przeprowadzanych w naszym regionie, odkryto jeden z najważniejszych zabytków archeologicznych Doliny Górnej Narwi – ***cmentarzisko wczesnośredniowieczne***. Początki badań archeologiczno-historycznych na terenie Podlasia sięgają połowy XIX wieku. Wtedy to właśnie w Koźlikach odkryto cztery kurhany z okresu wczesnego średniowiecza, a także osadę z okresu neolitu lub wczesnej epoki brązu, osadę z

wczesnego średniowiecza i cmentarzysko z okresu nowożytnego. Podczas tychże badań na stanowisku znaleziono ludzkie kości i grot włóczni. Nieco później, bo w roku 1911 w 2 kurhanach odkryto 7 szkieletów ludzkich oraz fragmenty naczyń z wczesnego średniowiecza. Dalsze badania, przeprowadzane w 1996 roku przyniosły kolejne znaleziska, a mianowicie odkryto jamy osadnicze z kilku faz osadniczych i 21 grobów szkieletowych z XV-XVII w. Stanowisko archeologiczne w Koźlikach znajduje się nad rzeką Narew, a właściwie nad jej odnogą, dawniej zwaną rzeką Stupnicką. Wpisane zostało ono do rejestru zabytków decyzją nr 670-1/76 z dnia 29 grudnia 1976 r.

2.3. Demografia

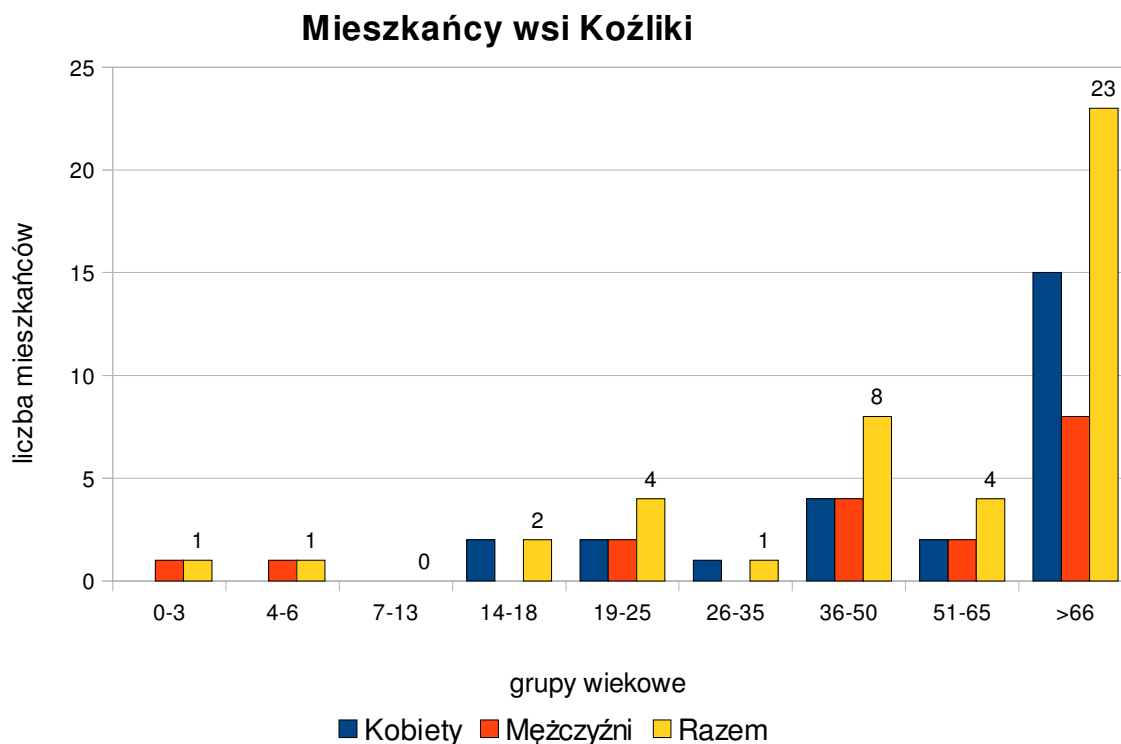
Zgodnie z ewidencją ludności Urzędu Gminy Narew na dzień 31.12.2012r. w miejscowości Koźliki zameldowanych na pobyt stały było **44 mieszkańców**, w tym 26 kobiet oraz 18 mężczyzn. Mieszkańcy wsi stanowili około 1,1% wszystkich mieszkańców Gminy Narew. Zgodnie z ewidencją lokali w miejscowości Koźliki znajdują się **22 gospodarstwa domowe**. Liczbę mieszkańców wsi Koźliki zamieszkałych na pobyt stały w latach 2007-2012 przedstawia tabela 1.

Tab. 1 Liczba mieszkańców zameldowanych we wsi Koźliki w latach 2007-2012

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba mieszkańców	54	53	51	50	48	44

Źródło: Ewidencja ludności Urzędu Gminy Narew

W tabeli widoczny jest spadek liczby mieszkańców wsi o 10 osób na przestrzeni ostatnich sześciu lat – tj. o około 18% w stosunku do roku 2007). Strukturę demograficzną mieszkańców wsi Koźliki w podziale na poszczególne grupy wiekowe oraz płeć na dzień 31 grudnia 2012 r. przedstawiono na rysunku 4.

Rys. 4 Struktura demograficzna mieszkańców zameldowanych we wsi Koźliki.

Źródło: Ewidencja ludności Urzędu Gminy Narew

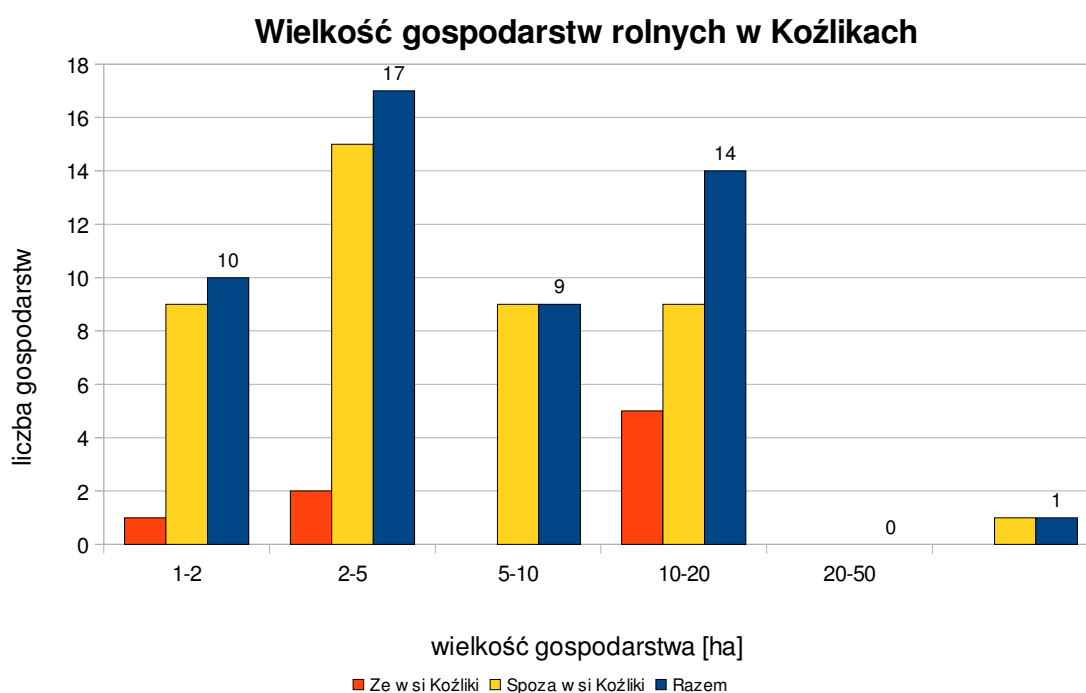
Wykres pokazuje, iż zdecydowaną większość mieszkańców stanowią ludzie starsi w wieku powyżej 50 roku życia (61%) oraz w wieku 36-50 lat (18%). Zgodnie z ewidencją ludności w Koźlikach zameldowanych jest niewiele ludzi młodych oraz dzieci. *Struktura demograficzna miejscowości Koźliki wykazuje znaczącą przewagę w społeczeństwie ludzi starszych – tendencja ta utrzymuje się na terenie całej Gminy Narew. Należy podkreślić, iż w miejscowości Koźliki swoje gospodarstwa (domy wypoczynkowe) posiadają mieszkańcy innych miast i miejscowości, którzy nie są zameldowani we wsi Koźliki* (osób tych nie obejmuje ewidencja ludności Urzędu Gminy Narew).

2.4. Podmioty gospodarcze

Zgodnie z ewidencją podmiotów gospodarczych Urzędu Gminy Narew z dnia 12 czerwca 2013, we wsi Koźliki zarejestrowany jest jeden podmiot gospodarczy, którego profil działalności związany jest ze sprzedażą pojazdów, transportem drogowym oraz edukacją w zakresie nauki jazdy (działalność gospodarcza prowadzona jest poza Koźlikami).

2.5. Rolnictwo

Zgodnie z ewidencją podatkową Urzędu Gminy Narew w miejscowości Koźliki 51 właścicieli posiada użytki rolne o łącznej powierzchni **371,3478 ha**. Właścicielami tylko 8 gospodarstw są mieszkańcy zameldowani we wsi Koźliki, zaś pozostałe 43 gospodarstwa rolne są własnością osób spoza Koźlik. Użytki rolne w obrębie geodezyjnym Koźliki posiadają osoby zamieszkałe min. w takich miejscowościach jak Klejniki, Bielsk Podlaski, Hajnówka, Białystok oraz Warszawa. Charakterystykę gospodarstw rolnych we wsi Koźliki pod względem wielkości gospodarstwa prezentuje rysunek 5.

Rys. 5 Charakterystyka gospodarstw rolnych pod względem wielkości gospodarstwa
Źródło: Ewidencja podatkowa Urzędu Gminy Narew

W strukturze gospodarstw rolnych wsi Koźliki największe grupy stanowią gospodarstwa małe od 2 do 5ha (33% wszystkich gospodarstw rolnych) oraz gospodarstwa od 10 do 20ha (27% wszystkich gospodarstw rolnych). Brak jest natomiast gospodarstw większych od 20 do 50ha oraz istnieje tylko 1 duże gospodarstwo powyżej 50 ha.

Rys. 6 Łąki w okolicy wsi Koźliki nad rzeką Narew

Charakterystyka wszystkich gruntów w obrębie geodezyjnym nr 17 (Koźliki), przedstawiona jest w tabeli 2.

Tab. 2 Charakterystyka gruntów w obrębie geodezyjnym nr 17 (Koźliki).

Lp.	Wyszczególnienie	Klasy	Powierzchnia	% udział
Grunty rolne i lasy			387,5949	91,2
1.	Użytki rolne	IVa, IVb, V, VI	57,7845	13,6
2.	Łąki	IV, V, VI	93,4580	22,0
3.	Pastwiska	IV, V, VI	77,1006	18,1
4.	Lasy i zakrzaczenia	IV, V, VI	159,2518	37,5
Pozostałe grunty			37,3106	8,8
5.	Tereny budowlane, w tym grunty rolne pod zabudowaniami	-	10,1530	2,4
6.	Drogi	-	12,7092	3,0
7.	Kopalnie	-	0,9180	0,2
8.	Wody płynące		7,9400	1,9
9.	Rowy		5,2908	1,2
10.	Nieużytki	-	0,2996	0,1
RAZEM			424,9055	100

Źródło: Ewidencja gruntów Starostwa Powiatowego w Hajnówce

Jako główne rodzaje zasiewów i ziemioplodów uprawianych na tym terenie wymienić można zboża (łącznie z kukurydzą), ziemniaki, rośliny pastewne oraz warzywa.

2.6. Rynek pracy i bezrobocie

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Hajnówce z listopada 2012 roku stopa bezrobocia w powiecie hajnowskim wynosiła w tym okresie **12,3%** i była niższa od stopy bezrobocia w województwie (14,2%) oraz od stopy bezrobocia kraju (12,9%). W latach 2008-2012 stopa bezrobocia w powiecie hajnowskim wzrosła z poziomu 8,2% do 12,3% . Tendencję spadkową zanotowano tylko w roku 2010. Zmieniającą się stopę bezrobocia w powiecie hajnowskim w latach 2008-2012 przedstawia tabela 3.

Tab. 3 Stopa bezrobocia w powiecie hajnowskim w latach 2008-2012

Lata	2008	2009	2010	2011	2012
Stopa bezrobocia	8,2	11,1	10,4	11,9	12,3

W gminie Narew na koniec grudnia 2012 roku odnotowano **201 bezrobotnych**, w tym 88 kobiet i 113 mężczyzn (dane Powiatowego Urzędu Pracy w Hajnówce). 33 osoby bezrobotne to ludzie młodzi do 25 roku życia, zaś 130 osób to ludzie długotrwale bezrobotni. Dane te nie uwzględniają osób bezrobotnych biernych zawodowo i nie zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy – bezrobocie ukryte. Istnieje ono we wszystkich miejscowościach gminy.

Dzięki funkcjonującym na terenie Gminy Narew zakładom pracy (szczególnie dzięki zakładom firmy Pronar Spółka z o.o.), mieszkańcy gminy nie mieli w latach ubiegłych zbyt dużych problemów ze znalezieniem pracy. W roku 2009 z uwagi na ogólnoświatowy kryzys zakłady pracy dokonywały pewnej redukcji zatrudnienia, co przyczyniło się do wzrostu bezrobocia.

Część mieszkańców wsi Koźliki utrzymuje się z pracy w rolnictwie w swoich gospodarstwach lub pracuje w lokalnych zakładach pracy. Osoby starsze, stanowiące duży odsetek we wsi Koźliki, jako główne źródło utrzymania mają emerytury i renty.

2.7. Środowisko naturalne

Miejscowość Koźliki znajduje się w południowo – wschodniej części województwa podlaskiego, w powiecie hajnowskim. Cały powiat hajnowski położony jest w niezwykle malowniczej części województwa podlaskiego, na terenie najzdrowszego ekologicznie

obszaru określanego jako „**Zielone Płuca Polski**”. Wokół miejscowości Koźliki rozpościerają się zarówno krajobrazy łąk i pól uprawnych, jak też krajobrazy lasów i borów.

Ważnym obiektem środowiska naturalnego gminy Narew jest **Dolina Górnej Narwi** oraz sama rzeka Narew. Jej ponad trzydziestokilometrowy odcinek przebiega praktycznie przez środek granic administracyjnych gminy. Dolina Górnej Narwi jest jedną z najlepiej zachowanych dolin rzecznych w Polsce i stanowi obok Bagien Biebrzańskich jeden z największych obszarów mokradeł środkowoeuropejskich. Ze względu na swoje wyjątkowe walory przyrodnicze dolina rzeki Narew (nazywana Polską Amazonią) została zaliczona do obszarów chronionych Unii Europejskiej Natura 2000.

Dolina rzeki Narew przebiega w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowań wsi Koźliki. Obszar ten wchodzi w skład obszarów Natura 2000 – SOO Ostoja w Dolinie Górnej Narwi (PLH 200010) oraz OSO Dolina Górnej Narwi (PLB 200007).

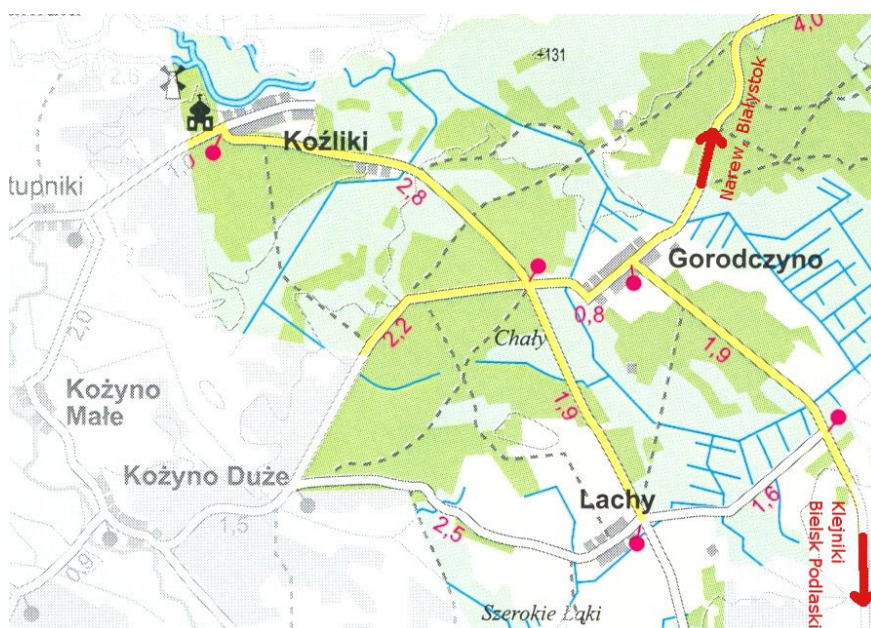
Rys. 7 Dolina rzeki Narew we wsi Koźliki

W odległości około 20km od Koźlik, w kierunku Narwi oraz wsi Hajdukowszczyzna, biorą swój początek lasy **Puszczy Białowieskiej**, które na terenie gminy Narew zajmują 2963 ha. Puszcza Białowieska jest obiektem przyrodniczym o wyjątkowych i niepowtarzalnych walorach fauny, wpisanym na listę Dziedzictwa Światowego UNESCO. W Puszczy stwierdzono występowanie blisko 400 gatunków zwierząt objętych ochroną gatunkową. Z chronionych ssaków można tu spotkać: kreta, zająca bielaka, wiewiórkę, bobra, wilka, rysia, wydrę, gronostaja, łasicę oraz oczywiście króla Puszy – żubra.

2.8. Infrastruktura techniczna

Infrastruktura drogowa

Do miejscowości Koźliki prowadzi odcinek drogi powiatowej, biegnący od strony wsi Gorodczyno i Lachy. Odcinek ten posiada nawierzchnię żwirową, a jego zarządcą jest Zarząd Dróg Powiatowych w Hajnówce. Sama wieś Koźliki położona jest przy drodze gminnej biegnącej wzdłuż doliny rzeki Narew. Droga ta posiada nawierzchnię częściowo brukową oraz częściowo żwirową, a jej zarządcą jest Urząd Gminy Narew. Stan techniczny dróg we wsi Koźliki należy określić jako zadowalający. Najgorsze warunki drogowe panują tam w okresach jesienno-wiosennych z uwagi na silne opady deszczu oraz śniegu.

Rys. 8 Drogi dojazdowe do wsi Koźliki

Infrastruktura zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków

Miejscowość Koźliki posiada sieć wodociągową, do której przyłączone są gospodarstwa domowe. Sieć podłączona jest do przyłącza wodociągowego w Stupnikach (gmina Zabłudów), które zasila stacja uzdatniania wody w Bielsku Podlaskim.

Koźliki nie posiadają natomiast systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków. Niektóre gospodarstwa domowe mają bezodpływowe zbiorniki na ścieki, które wywożone są wozem asenizacyjnym przez pracowników gospodarki komunalnej Urzędu Gminy Narew. Odebrane ścieki dowożone są do oczyszczalni ścieków w Narwi.

Infrastruktura oczyszczania ścieków w miejscowości Koźliki wymaga rozbudowy, jednak budowa oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnej w tak małej miejscowości jest rozwiązaniem nieekonomicznym. ***Dobrym rozwiązaniem jest budowa małych,***

przydomowych oczyszczalni ścieków. Koszt jednej takiej oczyszczalni przydomowej to około 8-12 tys. zł w zależności od wielkości wkładu własnej pracy i rodzaju oczyszczalni. Na oczyszczalnie przydomowe można uzyskać dofinansowanie w ramach programów pomocowych Unii Europejskiej, w tym również z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Odprowadzanie odpadów stałych

W gminie Narew odpady stałe składowane są na wysypisku komunalnym o powierzchni 2,76 ha położonym niedaleko miejscowości Narew. Wysypisko wyposażone jest w niezbędne urządzenia takie jak waga, brodzik, piezometr oraz ładowarko-ugniatarka.

Od 1 lipca 2013 roku wchodzi nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi. Gmina Narew wyłoniła firmę, która będzie odbierać odpady komunalne od wszystkich mieszkańców gminy, w tym również ze wsi Koźliki. Właściciele nieruchomości zobowiązani są do wyposażenia swoich posesji w pojemniki służące do zbierania odpadów komunalnych zmieszanych, zaś worki do selektywnej zbiórki odpadów dostarczy firma odbierająca odpady komunalne.

Infrastruktura energetyczna i telekomunikacyjna

Miejscowość Koźliki jest całkowicie zelektryfikowana – wszystkie gospodarstwa domowe posiadają przyłącza elektroenergetyczne. Zarządcą infrastruktury elektroenergetycznej jest Zakład Energetyczny w Bielsku Podlaskim. We wsi przebiega linia telekomunikacyjna, której właścicielem jest Telekomunikacja Polska S.A. Miejscowość pokryta jest również zasięgiem telefonii komórkowej GSM krajowych operatorów.

We wsi Koźliki wzdłuż ulicy rozmieszczone są słupy oświetleniowe. W roku 2010 Gmina Narew dokonała we wszystkich miejscowościach wymiany oświetlenia ulicznego na energooszczędne.

2.9. Atrakcje turystyczne

Koźliki, ze względu na swoje urokliwe położenie nad rzeką Narew, w otoczeniu lasów, są miejscem wyjątkowym i na pewno wartym odwiedzenia. Tradycyjna wiejska zabudowa, zagrody leżące dosłownie nad brzegiem rzeki, brukowana ulica, piękny krajobraz przyciągają ludzi zarówno z okolicznych miejscowości jak i z odległych miast, a nawet zza

granicy. Warto tu zajrzeć, gdyż wsi tak uroczych i o takich walorach turystycznych i przyrodniczych, a zarazem nieskażonych tłumami wczasowiczów jest w Polsce już niewiele.

Rys. 9 Zabudowania w Koźlikach

Dużą atrakcję turystyczną miejscowości stanowi wspomniana wcześniej, stojąca nad brzegiem Narwi, stara, drewniana cerkiew z XVIII wieku, która należy do Parafii Prawosławnej w Klejnikach. Co roku w maju odbywają się tu duże uroczystości święta Św. Mikołaja Cudotwórcy. Innym ciekawym obiektem jest prywatny skansen, gdzie znajduje się min. drewniany wiatrak. W skansenie często odbywają się międzykulturowe warsztaty oraz spotkania dla młodzieży, w których często udział biorą również uczniowie z Gminy Narew.

Rys. 10 Miejscowość Koźliki z lotu ptaka

W miejscowości Koźliki brakuje na pewno małej infrastruktury turystycznej takiej jak wiaty turystyczne, miejsca na rowery oraz infrastruktury związanej z wypoczynkiem i rekreacją nad rzeką Narew (np. obozowiska do organizacji spływów kajakowych). Nie ma

również kwater agroturystycznych, gdzie mogliby zatrzymać się przyjeżdżający do Koźlik turyści.

2.10. Obszary o szczególnym znaczeniu

Wieś Koźliki jest małą miejscowością, dla której trudno wskazać obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne. We wsi jest tylko jedna ulica, natomiast brak jest miejsc, gdzie mieszkańcy mogliby się razem spotykać (np. świetlica wiejska).

Niewątpliwie ważnym miejscem we wsi jest zabytkowa cerkiew w Koźlikach, która zlokalizowana jest na skarpie rzeki Narew.

3. ANALIZA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI

Zasoby to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi i otaczającego ją obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie lub w przyszłości w budowaniu oraz realizacji publicznych bądź prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi. W analizie zasobów miejscowości Koźliki uwzględniono następujące kategorie:

- Środowisko przyrodnicze.
- Środowisko kulturowe.
- Dziedzictwo religijne i historyczne.
- Obiekty i tereny.
- Gospodarka i rolnictwo.
- Instytucje, ludzie, organizacje społeczne.

Tab. 4 Charakterystyka zasobów wsi Koźliki

Rodzaj zasobu	Znaczenie zasobu dla wsi			
	Brak *	Małe	Średnie	Duże
Środowisko przyrodnicze				
Walory krajobrazu				X
Walory klimatu (mikroklimat, wiatr)			X	
Walory szaty roślinnej (np. runo leśne)			X	
Cenne przyrodniczo obszary lub obiekty				X
Świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)			X	
Wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)				X
Środowisko kulturowe				
Walory architektury wiejskiej			X	X
Walory zagospodarowania przestrzennego		X		
Osobliwości kulturowe (np. gwara)			X	
Zabytki				X
Zespoły artystyczne	X			
Dziedzictwo religijne i historyczne				
Miejsca i przedmioty kultu			X	
Święta, odpusty		X		
Tradycje, obrzędy			X	
Legendy, podania, fakty historyczne			X	
Ważne postacie historyczne	X			

Rodzaj zasobu	Znaczenie zasobu dla wsi			
	Brak *	Małe	Średnie	Duże
Obiekty i tereny				
Działki pod zabudowę mieszkaniową		X		
Działki pod zakłady usługowe i przemysłowe	X			
Tradycyjne obiekty wiejskie (kuźnie, młyny)			X	
Miejsca spotkań publicznych (świetlice)	X			
Miejsca sportu i rekreacji			X	
Atrakcje turystyczne				X
Gospodarka i rolnictwo				
Specyficzne produkty (hodowle, uprawy)		X		
Kwatery agroturystyczne	X			
Znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe	X			
Ludzie, instytucje, organizacje społeczne				
Szkoła	X			
Domy kultury, biblioteki	X			
Placówki opieki społecznej i ośrodki zdrowia	X			
Ochotnicza Straż Pożarna	X			
Parafia		X		
Stowarzyszenia	X			

*) **Brak** – mówi, iż dany element nie występuje na danym terenie, co nie oznacza, że w przyszłości nie może stanowić on ważnego zasobu wsi (np. świetlica wiejska).

Charakterystyka zasobów miejscowości pozwala na określenie mocnych i słabych stron wsi, w kontekście potencjalnych, przyszłych inwestycji.

4. ANALIZA MOCNYCH I SŁABYCH STRON

W celu określenia mocnych i słabych stron wsi Koźliki wykorzystano bardzo wygodne narzędzie planistyczne, jakim jest analiza SWOT. Jest to analiza mająca na celu przeprowadzenie inwentaryzacji zasobów oraz ustalenie słabych i mocnych stron miejscowości oraz najbliższego otoczenia społeczno-gospodarczego, infrastrukturalnego i przyrodniczego, które przekłada się bezpośrednio na szanse oraz zagrożenia wsi w okresie kilku najbliższych lat.

Mocne strony miejscowości Koźliki:

1. Walory krajobrazowe wokół wsi.
2. Cenne przyrodniczo obszary – dolina rzeki Narew.
3. Zabytkowa cerkiew p.w. Św. Mikołaja Cudotwórcy.
4. Tradycyjna, wiejska zabudowa wsi (drewniana i zdobiona).
5. Prywatny skansen położony w pobliżu wsi.
6. Bliskość otaczających lasów i rzeki Narew – atrakcyjne miejsce do wypoczynku oraz rekreacji.
7. Duże zainteresowanie nabyciem gruntów do celów rekreacyjnych.

Słabe strony miejscowości Koźliki to:

1. Starzejące się społeczeństwo wsi oraz malejąca liczba mieszkańców.
2. Brak prywatnych przedsiębiorców.
3. Brak kwater agroturystycznych.
4. Wymagające remontu drogi powiatowe i gminne.
5. Nierozwiązany problem odprowadzania ścieków (brak systemu kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków).
6. Wymagająca pilnego remontu zabytkowa cerkiew.
7. Uboga mała infrastruktura turystyczna.

Szanse:

1. Wykorzystanie walorów przyrodniczo – kulturowych do rozwoju turystyki.
2. Możliwość wykorzystania środków Unii Europejskiej na rozwój miejscowości.
3. Współpraca z innymi miejscowościami.
4. Rozwój gospodarstw agroturystycznych.

Zagrożenia:

1. Starzenie się oraz zmniejszanie się liczby mieszkańców miejscowości.
2. Niestabilny system prawny w Polsce.
3. Opóźnienia we wdrażaniu funduszy Unii Europejskiej na rozwój wsi.

5. PRIORYTETY ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI

Aby określić zadania inwestycyjne i harmonogram ich realizacji określone zostały priorytety rozwoju miejscowości Koźliki, do których zaliczono:

1. Remont zabytkowej cerkiewki p.w. Św. Mikołaja Cudotwórcy.
2. Rozwiązywanie problemów związanych z odprowadzaniem ścieków (sukcesywna budowa przydomowych oczyszczalni ścieków).
3. Poprawa stanu nawierzchni dróg gminnych i powiatowych.
4. Rozbudowa infrastruktury turystycznej oraz nowych produktów turystycznych.

Kolejność realizacji poszczególnych zadań jest uzależniona od posiadania odpowiednich dokumentacji i uzgodnień prawnych (w tym dokumentacji technicznych i kosztorysów) oraz od posiadania lub uzyskania odpowiednich środków finansowych na realizację zadań. Parafia Prawosławna w Klejnikach posiada dokumentację techniczną oraz kosztorys inwestorski na wykonanie remontu cerkwi w Koźlikach. Obecnie rozpoczęte są wstępne prace polegające na, na które Parafia uzyskała dofinansowanie z Departamentu Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Marszałkowskiego w Białymstoku. Z uwagi na bardzo wysoki koszt całego remontu konieczne jest poszukiwanie środków z funduszy Unii Europejskiej.

6. ZADANIA PLANOWANE DO REALIZACJI NA LATA 2013 – 2020.

6.1. Charakterystyka planowanych inwestycji

W latach 2013 – 2020 w miejscowości Koźliki planowane są do zrealizowania inwestycje, przyczyniające się do rozwoju i odnowy wsi, a także poprawiające warunki życia mieszkańców.

1. Remont zabytkowej cerkwi prawosławnej p.w. Św. Mikołaja Cudotwórcy w Koźlikach

Inwestor: Parafia Prawosławna w Klejnikach.

Cel: Ochrona przed zniszczeniem zabytkowej cerkiewki drewnianej w Koźlikach oraz wzmocnienie walorów kulturowych i turystycznych miejscowości.

Zakres prac: Remont ścian fundamentowych i podwalin, renowacja ścian zewnętrznych, wewnętrznych oraz sufitów, remont dachu, renowacja lub wymiana krzyży, wymiana orygowania oraz wykonanie obróbek blacharskich, wymiana podłóg, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej wraz z okratowaniem, remont schodów zewnętrznych, niwelacja terenu oraz wykonanie opaskiwokół cerkwi.

Stan realizacji: Wykonany projekt techniczny oraz kosztorys inwestorski. Parafia posiada pozwolenie wojewódzkiego konserwatora zabytków oraz pozwolenie na budowę wydane przez Starostę Powiatu Hajnowskiego.

2. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w Koźlikach

Inwestor: Właściciele poszczególnych posesji.

Cel: Poprawa warunków życia mieszkańców oraz ochrona środowiska przed zanieczyszczeniami poprzez budowę podstawowej infrastruktury technicznej.

Zakres prac: Budowa w Koźlikach ekologicznych, przydomowych oczyszczalni ścieków – około 15 szt.

Stan realizacji: Zamierzenie inwestycyjne.

3. Modernizacja drogi gminnej we wsi Koźliki

Inwestor: Gmina Narew.

Cel: Poprawa warunków życia mieszkańców poprzez modernizację podstawowej infrastruktury technicznej.

Zakres prac: Poprawa stanu nawierzchni drogi gminnej w Koźlikach o długości około 600 m.

Stan realizacji: Zamierzenie inwestycyjne.

4. Budowa małej infrastruktury turystycznej w Koźlikach

Inwestor: Gmina Narew, właściciele terenów atrakcyjnych turystycznie.

Cel: Podniesienie walorów turystycznych wsi oraz przyciągnięcie większej liczby turystów.

Zakres prac: Budowa małej infrastruktury turystycznej, ze szczególnym uwzględnieniem zagospodarowania terenów nad rzeką Narew.

Stan realizacji: Zamierzenie inwestycyjne.

6.2. Źródła finansowania inwestycji

Tab. 5 Plan finansowania inwestycji we wsi Koźliki na lata 2010-2017

Lp.	Nazwa zadania	Planowany koszt ogólny	Źródła finansowania		
			UE	Samorząd/ budżet państwa	Inne
1.	Remont zabytkowej cerkwi prawosławnej p.w. Św. Mikołaja Cudotwórcy w Koźlikach	870 430	435 215	375 215	60 000
2.	Modernizacja drogi gminnej we wsi Koźliki	60 000	0	60 000	0
3.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w Koźlikach	180 000	135 000	45 000	0
4.	Budowa małej infrastruktury turystycznej w Koźlikach	60 000	45 000	15 000	0
RAZEM		1 170 430	615 215	495 215	60 000

6.3. Harmonogram realizacji inwestycji

Tab. 6 Harmonogram realizacji inwestycji planowanych we wsi Koźliki na lata 2010-2017

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji							
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.	Remont zabytkowej cerkwi prawosławnej p.w. Św. Mikołaja Cudotwórcy w Koźlikach	X	X	X					
3.	Modernizacja drogi gminnej we wsi Koźliki				X	X			
4.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w Koźlikach		X	X	X	X	X	X	X
5.	Budowa małej infrastruktury turystycznej w Koźlikach		X	X	X				

7. ZAKOŃCZENIE

Niniejszy Plan Odnowy Miejscowości został opracowany przy udziale mieszkańców wsi Koźliki i stanowi on główny dokument planistyczny rozwoju miejscowości. Zadania ujęte w planie wynikają z analizy zasobów, mocnych i słabych stron wsi oraz priorytetów rozwoju miejscowości Koźliki. Określone zadania są spójne z Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Narew na lata 2007-2013, który został zatwierdzony uchwałą Rady Gminy Narew nr XII/77/08 z dnia 17 lutego 2008 roku.

Plan Odnowy Miejscowości dla wsi Koźliki jest dokumentem otwartym stwarzającym możliwość aktualizacji w zależności od potrzeb społecznych i uwarunkowań finansowych. Oznacza to, że mogą być w nim ujmowane nowe zadania, a także to, że może zmienić się kolejność ich realizacji w zależności od uruchomienia i dostępu do funduszy Unii Europejskiej.

8. BIBLIOGRAFIA

1. Gmina Narew – mapa turystyczna
2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Narew – 1999 rok
3. Ewidencja ludności Urzędu Gminy Narew
4. Ewidencja działalności gospodarczej Urzędu Gminy Narew
5. Ewidencja podatkowa Urzędu Gminy Narew
6. Dane z Referatu Gospodarki Komunalnej i Rolnictwa Urzędu Gminy Narew.
7. Ewidencja gruntów Starostwa Powiatowego w Hajnówce
8. Dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Hajnówce
9. Projekt techniczny oraz kosztorys remontu zabytkowej cerkiewki w Koźlikach.
10. Strona internetowa Gminy Narew: www.narew.gmina.pl